

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 17 IM. ORŁA BIAŁEGO
W KOSZALINIE**

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
Z BIOLOGII, GEOGRAFII, PRZYRODY**

Spis treści

1. Założenia ogólne
2. Ocenianie bieżące, półroczne i roczne.
3. Dodatkowe ustalenia wewnątrzprzedmiotowe
4. Sposoby i zasady informowania uczniów oraz ich rodziców o postępach i osiągnięciach w nauce
5. Zasady pracy z uczniem ze specyficznymi problemami edukacyjnymi oraz z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

PZO wynikają z treści zawartych w WZO i podstawy programowej. PZO jest częścią składową WZO.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia odbywa się poprzez ocenianie wewnątrzszkolne, na które składa się:

- a. ocenianie bieżące- określające osiągnięcia edukacyjne ucznia ze zrealizowanej części podstawy programowej. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć. Dopuszcza się stosowanie przy ocenach znaku „+” lub „-”;
- b. ocenianie śródroczne;
- c. ocenianie roczne;
- d. ocenianie końcowe (dotyczy klasy programowo najwyższej).

Oceny bieżące, klasyfikacyjne półroczne i roczne ustala nauczyciel danego przedmiotu, uwzględniając wiedzę, umiejętności ucznia i wkład pracy.

Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
- udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;

- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- kształtowanie umiejętności samooceny.

2. OCENY BIEŻĄCE, PÓLROCZNE I ROCZNE.

1. OGÓLNE KRYTERIA I WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocenię podlegają wszystkie formy pracy ucznia:

- **praca klasowa**
- **sprawdzian**
- **kartkówka**
- **praca na lekcji**
- **odpowiedzi ustne**
- **zadanie domowe**
- **aktywność dodatkowa pozalekcyjna**
- **praca z mapą, podręcznikiem, ćwiczeniami**
- **prowadzenie zeszytu, ćwiczeń**

Praca klasowa – zaplanowana w rozkładzie materiału forma sprawdzenia umiejętności edukacyjnych ucznia obejmująca zagadnienia z partii materiału, zamknięta w tematyczną całość. Termin pracy klasowej podany jest do wiadomości uczniów z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem (uczniowie notują termin w zeszycie, a nauczyciel w dzienniku). Czas trwania 1 jednostka lekcyjna.

Sprawdzian – forma sprawdzenia umiejętności edukacyjnych ucznia obejmująca zagadnienia do pięciu jednostek lekcyjnych. Podana do wiadomości

z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem (uczniowie notują termin w zeszytach, a nauczyciel w dzienniku). Czas trwania od 20 do 35 minut.

Kartkówka – jest to pisemna forma sprawdzenia bieżących umiejętności edukacyjnych uczniów wynikająca z potrzeb związanych z aktualnie omawianymi treściami programowymi. Kartkówka nie wymaga ustnego uprzedzenia uczniów i trwa do 15 minut.

Odpowiedź ustna- dotyczy bieżącego materiału- 3 ostatnie lekcje.

Aktywność na lekcjach- udział w rozmowach i dyskusjach, współpraca z zespołem, udzielanie pomocy kolegom, zainteresowanie tematem.

Aktywność dodatkowa- udział w szkolnych i pozaszkolnych konkursach przedmiotowych, zdobywanie wiadomości wykraczających poza program nauczania, wykonywanie dodatkowych prac poza czasem szkolnym.

Prowadzenie zeszytu, ćwiczeń- dotyczy systematyczności, poprawności oraz estetyki prowadzenia zeszytu, ćwiczeń.

Praca domowa- dotyczy prawidłowego wykonania zadania, zastosowania wiedzy z przedmiotu.

UWAGA!

W tygodniu można przeprowadzić dwie prace klasowe i dwa sprawdziany w danej klasie (przy czym nie więcej niż jedna z tych form dziennie), zapowiedziane i wpisane do dziennika; ograniczenia nie dotyczą kartkówek.

Termin zwrotu ocenionych prac klasowych, testów, sprawdzianów nie może być dłuższy niż dwa tygodnie. Z przyczyn usprawiedliwionych istnieje możliwość przedłużenia tego czasu o okres nieobecności nauczyciela.

W okresie prowadzenia zdalnego nauczania każdy nauczyciel edukacji przedmiotowej określa w zależności od rodzaju prowadzonych zajęć formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów i przekazuje tę informację drogą elektroniczną uczniom i rodzicom.

W przypadku prowadzenia zdalnego nauczania ocenione pisemne formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów, a także wykonane zlecone zadania domowe są oceniane wg skali statutu szkoły i odsyłane poprzez dziennik elektroniczny / komunikator/ wraz z uzasadnieniem na indywidualne konto mailowe ucznia.

2. Minimalna liczba form sprawdzania wiadomości.

Praca klasowa- min. jedna w półroczu

Sprawdzian- według potrzeb

Kartkówki- według potrzeb

Odpowiedź ustna – min. jedna w semestrze

Prace domowe- według potrzeb

Aktywność – według potrzeb

Prowadzenie zeszytu, ćwiczeń – według potrzeb

Każdy uczeń powinien otrzymać co najmniej 4 oceny częściowe w semestrze (jedną ocenę w miesiącu).

3. Waga ocen:

Kategoria	Waga od 1 do 5
praca klasowa, laureat konkursu międzyszkolnego	5
sprawdzian, praca pisemna, projekt	4
kartkówka, odpowiedź ustna, praca z materiałem dydaktycznym, laureat konkursu szkolnego	3
aktywność, praca w zespole	2
zeszyt ćwiczeń, zadanie domowe, zeszyt przedmiotowy	1

4. Oceny semestralne i roczne wystawiane są w oparciu o średnią ważoną ocen cząstkowych wg następującego schematu:

Celujący 5,7-6,0

Bardzo dobry 4,7-5,69

Dobry 3,7-4,69

Dostateczny 2,7-3,69

Dopuszczający 1,7-2,69

Niedostateczny 0-1,69

4a. Procentowa skala oceniania testów i sprawdzianów:

- 1) 98%-100% celujący
- 2) 85%-97% bardzo dobry
- 3) 70%-84% dobry
- 4) 50%-69% dostateczny
- 5) 30%-49% dopuszczający
- 6) 0-29% niedostateczny

(procent punktów liczy się z maksymalnej do zdobycia ilości punktów)

Podstawą obliczenia średniej ważonej są wszystkie otrzymane oceny. W przypadku ocen poprawianych do średniej liczone są oceny z poprawy.

5. Kryteria i wymagania na poszczególne oceny

Ogólne wymagania na poszczególne oceny:

- 1) stopień celujący otrzymuje uczeń, który:
 - a) pracuje systematycznie i z dużym zaangażowaniem na każdej lekcji i w domu,
 - b) wykonał wszystkie zadania również zaległe, wynikające z jego ewentualnej absencji,
 - c) samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,

- d) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
 - e) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.
- 2) stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:
- a) pracuje systematycznie i z zaangażowaniem na każdej lekcji i w domu,
 - b) wykonał wszystkie zadania, również zaległe, wynikające z jego ewentualnej absencji,
 - c) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności, określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie,
 - d) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.
- 3) stopień dobry otrzymuje uczeń, który:
- a) pracuje systematycznie na każdej lekcji i w domu,
 - b) ma nieznaczne braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności określonych podstawą programową,
 - c) poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne,
 - d) wykonuje zadania w terminie określonym przez nauczyciela, a także uzupełnia ewentualne braki.
- 4) stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:
- a) zdarza mu się nie pracować systematycznie,
 - b) opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych

- w podstawach programowych,
- c) rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności.
- 5) stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:
- a) ma braki w opanowaniu podstaw programowych, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki,
 - b) rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności,
 - c) pracuje systematycznie w miarę swoich możliwości.
- 6) stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:
- a) nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawach programowych przedmiotu nauczania w danej klasie, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu,
 - b) nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela,
 - c) nie pracował na lekcjach i w domu, przychodził nieprzygotowany na zajęcia lekcyjne i nie uzupełniał braków.

3. DODATKOWE USTALENIA

- Nie każde zadanie domowe musi być ocenione, kontrola może polegać na odczytaniu wskazanych prac i ustnym komentarzu nauczyciela.
- Uczeń ma obowiązek mieć zapisaną notatkę z lekcji i wklejoną kartę pracy (jeśli nauczyciel takową przygotował).
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi, ale nie zwalnia go to z obowiązku uzupełnienia wiadomości, które nauczyciel ma prawo skontrolować w wyznaczonym terminie.

- Ocena aktywności na lekcji: pięć „plusów” – uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą; sześć „plusów”- uczeń otrzymuje ocenę celującą.

1. Warunki poprawy oceny:

- Uczeń ma prawo jednokrotnie poprawić wynik niekorzystny (ocenę niedostateczną z prac klasowych i sprawdzianów) w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później niż w ciągu 10 dni od daty oddania prac. Otrzymana ocena jest ostateczna.
- Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie pisał pracy klasowej/sprawdzianu w terminie uzgodnionym z nauczycielem, ma obowiązek zaliczyć daną partię materiału w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły. Uczeń, który nie pisał pracy klasowej/ sprawdzianu z powodu nieobecności nieusprawiedliwionej pisze go w terminie dowolnie wybranym przez nauczyciela.
- Uczeń ma prawo poprawić ocenę z kartkówki, jeśli kolejną kartkówkę napisze na wyższą ocenę niż poprzednią. Ocena z poprawy jest ostateczna. Uczeń może poprawiać tylko jedną kartkówkę wstecz.

2. Inne zasady :

- **Objaśnienie skrótów używanych w dzienniku elektronicznym:**

O- odpowiedź

S- sprawdzian

PK- praca klasowa

K- kartkówka

A- aktywność

Z- zeszyt

Ćw. -ćwiczenia

M- mapa

KS- konkurs szkolny

KM- konkurs międzyszkolny

ZD- zadanie domowe

BZ- brak zadania

- brak wykonania zadania, pracy domowej itp. nauczyciel odnotowuje w dzienniku wpisując skrót BZ (brak zadania). BZ nie jest oceną, a informacją dla nauczyciela i rodzica o niewykonanym zadaniu. Uczeń ma obowiązek uzupełnić zaległości w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Jeśli uczeń unika wykonania zadania w wyznaczonym terminie, nauczyciel może zobowiązać go do uzupełnienia braków na kolejnych zajęciach z danego przedmiotu. Jeśli uczeń nie uzupełni braków w wyznaczonym przez nauczyciela terminie otrzymuje ocenę niedostateczną;
- uczeń ma prawo nie przygotować się do zajęć lekcyjnych w sytuacjach losowych; uzgadnia z nauczycielem termin i formę uzupełnienia braków. Nauczyciel odnotowuje fakt nieprzygotowania w dzienniku elektronicznym wpisując skrót BZ (brak zadania). Nieprzygotowanie nie dotyczy zajęć, na których odbywają się zaplanowane prace pisemne;
- prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe;
- fakt nieobecności na pracy klasowej, sprawdzianie, kartkówce nauczyciel odnotowuje w dzienniku wpisując NB (nieobecny);
- nauczyciel ma prawo przerwać pisemną pracę uczniowi, jeżeli stwierdzi na podstawie jego zachowania niesamodzielność pracy. Stwierdzenie faktu odpisywania podczas pracy klasowej, sprawdzianu jest podstawą do postawienia oceny niedostatecznej. Powyższa informacja dotyczy także innych form sprawdzenia wiedzy, np. kartkówka, test;
- **„Szczęśliwy numerok”** - uczeń ma prawo do zwolnienia z odpowiedzi ustnej i pisemnej w dniu, w którym został wylosowany numer odpowiadający numerowi ucznia w dzienniku. **„Szczęśliwy numerok”** nie zwalnia ucznia z wszelkich obowiązków związanych z bieżącą lekcją: z pracy na lekcji, odpowiedzi ustnej lub pisemnej, okazania zadania

domowego do sprawdzenia oraz pisemnej kontroli wiedzy, jeżeli wcześniej była ona na ten dzień zapowiedziana;

- nauczyciel, w sytuacji, gdy uczeń przeszkadza mu w pracy a innym kolegom w zdobywaniu wiedzy, może: ustnie upomnieć ucznia i wpisać uwagę do dziennika; jeżeli to nie odniesie skutku, nauczyciel ma prawo sądzić, że uczeń rozumie wszystkie zagadnienia związane z tematem lekcji i poprosić go do odpowiedzi;
- nauczyciel nie może przeprowadzić kolejnej pracy klasowej, sprawdzianu bez oddania uczniom poprzednio napisanej. Może jednak w tym czasie przeprowadzać kartkówki i zadawać prace pisemne;
- w terminie nie krótszym niż trzy tygodnie przed datą wystawienia oceny, wychowawca klasy jest zobowiązany poinformować ucznia i jego rodziców (na zebraniach z rodzicami) o przewidywanych dla niego rocznych ocenach z zajęć edukacyjnych. Nauczyciel przedmiotu wpisuje proponowaną ocenę roczną do dziennika lekcyjnego;
- Uczeń może ubiegać się o wyższą ocenę roczną, jeśli spełnia następujące warunki:
 - systematycznie uczęszcza na lekcje z wyjątkiem usprawiedliwionych nieobecności spowodowanych chorobą lub innymi przyczynami losowymi;
 - oceny cząstkowe wskazują na to, że uczeń może starać się o uzyskanie oceny wyższej;
 - napisze przygotowany przez nauczyciela sprawdzian z wiadomości i umiejętności dostosowany poziomem do oczekiwanej oceny.
- Jeżeli po wystawieniu oceny proponowanej uczeń nie będzie uczestniczył w zajęciach lub rażąco będzie zaniedbywał swoje obowiązki wobec przedmiotu, ocena roczna może być niższa niż proponowana;
- Uczeń może być nieklasyfikowany z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, jeśli jego frekwencja na zajęciach przekracza 50% czasu przeznaczonego na zajęcia.

czonego na dane zajęcia w szkolnym planie nauczania. Decyzję o klasyfikacji podejmuje Rada Pedagogiczna;

- Na ocenę semestralną lub roczną uczeń pracuje systematycznie; nie ma możliwości zmiany oceny w wyniku jednorazowego przygotowania się z określonej części materiału lub wykonania jednorazowego zadania dodatkowego.
- Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mają prawo wnioskować o podwyższenie oceny z obowiązkowych zajęć edukacyjnych na zasadach opisanych w Statucie w § 61.

4. SPOSOBY I ZASADY INFORMOWANIA UCZNIÓW ORAZ ICH RODZICÓW O POSTĘPACH I OSIĄGNIĘCIACH W NAUCE

1. Nauczyciele informują uczniów i rodziców o wymaganiach i postępach ucznia:

1. na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie zapoznawani są z PZO;
2. PZO umieszczone jest na szkolnej stronie internetowej;
3. oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria;
4. sprawdzone prace pisemne są oceniane i omawiane w czasie zajęć;
5. sprawdzone i ocenione sprawdziany, prace klasowe, testy, kartkówki oraz inne formy wypowiedzi są udostępniane do wglądu uczniom i rodzicom na zasadach określonych w WZO;
6. nauczyciel informuje uczniów na bieżąco o jego ocenach, a rodziców zgodnie ze statutem szkoły;

2. Nauczyciel

- informuje uczniów a na zebraniach z rodzicami rodziców o wymaganiach programowych i kryteriach oceniania;
- motywuje uczniów do dalszej pracy;
- przy ustalonej ocenie podaje uczniom wskazówki do dalszej pracy;
- dostarcza uczniom i rodzicom informacji o trudnościach w uczeniu się;

- dostarcza uczniom i rodzicom informacji o uzdolnieniach ucznia;
- daje uczniom i rodzicom wskazówki do pracy z uczniem;
- każdą sprawdzoną i ocenioną pracę nauczyciel omawia i przekazuje uczniowi do wglądu.

5. ZASADY PRACY Z UCZNIEM ZE SPECYFICZNYMI PROBLEMAMI EDUKACYJNYMI ORAZ Z ZALECENIAMI PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

Nauczyciel jest zobowiązany, na podstawie pisemnej opinii PPP lub innej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne w zakresie wiedzy i umiejętności w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym, wynikającym z programu nauczania.

Dostosowanie wymagań do psychofizycznych możliwości ucznia nie oznacza ich obniżenia i dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem. Nie może polegać na zmianie treści nauczania, tylko realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych. Nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego. Nauczyciel nie musi stosować wszystkich form i metod jednocześnie.

Uczniowie dyslektyczni mają obowiązek wykazać się przed nauczycielami swoją pracą nad przezwyciężaniem trudności. Z kolei rodzice mając na uwadze, że problem dysleksji może się pogłębiać w wyniku zaniedbania dydaktycznego, powinni podjąć systematyczną współpracę ze szkołą oraz pracować nad trudnościami w domu, wypełniając tym samym zalecenia zawarte w opinii psychologiczno- pedagogicznej.

1. Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych u uczniów ze stwierdzoną dysleksją (dysgrafią, dysortografią)

- przeznaczać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów;
- nie wymagać, by uczniowie ci czytali głośno przy klasie nowy tekst;
- kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas klasówek, sprawdzianów;
- starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów;
- pisemne sprawdziany ograniczać do sprawdzanych wiadomości;
- błędów nie omawiać wobec całej klasy;
- w miarę możliwości dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek;
- motywować ucznia do samodzielnych ćwiczeń w domu w zakresie czytania i pisania;
- w miarę możliwości posadzić ucznia blisko nauczyciela
- zachęcać ucznia do uczestnictwa w zalecanych mu formach pomocy, np. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

2. Sposoby dostosowania wymagań u uczniów o inteligencji niższej niż przeciętna:

- wypisywać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał;
- wydłużać czas na odpowiedź;
- odwoływać się do znanych sytuacji z życia codziennego;
- często podchodzić do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień;
- należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach;

- przeznaczyć większą ilość czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.

3. Sposoby dostosowania wymagań do pracy z uczniem zdolnym:

- zadawać uczniom zdolnym dodatkowe zadania podczas prac klasowych i domowych;
- uczeń zdolny, poproszony przez nauczyciela, może korygować błędy kolegów;
- umożliwić uczniom zdolnym prowadzenie fragmentów lekcji
- motywować do udziału w konkursach przedmiotowych, zarówno szkolnych, jak i pozaszkolnych;
- zachęcać do samodzielnego poznawania przez ucznia zdolnego nowego materiału;
- przekazywać pod opiekę stałą lub doraźną uczniów słabych uczniom zdolnym;
- powierzać im przewodnictwa w grupach lekcyjnych.

4. Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych u uczniów z zespołem

Aspergera

- dostosowanie do indywidualnych potrzeb ucznia miejsca nauki i procesu nauczania;
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych); dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych potrzeb ucznia;
- pomoc w nabywaniu umiejętności w zakresie „funkcji wykonawczych”, takich jak umiejętności organizacyjne i umiejętności uczenia się;
- popieranie informacji słownych tekstem pisanym albo obrazem, ilustracją, filmem;

- przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny; zwracanie się do dziecka bezpośrednio po imieniu, powtarzanie poleceń, sprawdzanie stopnia zrozumienia polecenia, czekanie aż rozpocznie pracę; używanie krótkich zdań i podawanie jasnych instrukcji;
- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- w związku z trudnościami w prawidłowym odczytaniu przez ucznia sygnałów pozawerbalnych, każdy wyraz twarzy i gest powinien być poparty informacją słowną.
- kreatywne wykorzystywanie zainteresowań ucznia;
- wspomaganie rozwoju umiejętności komunikacyjnych (słownictwo, rozumienie); dbanie o pozytywną więź z dzieckiem, praca w oparciu o tzw. pozytywne wzmocnienia – pochwały, nagradzanie;
- wdrażanie i oczekiwanie od ucznia przestrzegania zasad panujących w szkole; pomoc w sytuacjach przeżywanego stresu poprzez przewidywanie, zapobieganie, rozumienie przyczyn i rozwiązywanie stresujących sytuacji;
- wspieranie i umożliwianie kontaktów społecznych.

5. Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych u uczniów z ADHD

- przekazywanie krótkich poleceń;
- posadzenie ucznia blisko nauczyciela z dala od miejsc, które łatwo mogą go rozproszyć
- wydawanie jasnych, precyzyjnych poleceń- na raz tylko jedno polecenie;
- utrzymywanie kontaktu wzrokowego;

- nawiązywanie kontaktu wzrokowego z uczniem, chwalenie go, stwarzanie sytuacji zapewniających sukces;
- przypominanie o regułach, przypominanie o samokontroli i sprawdzaniu;
- rutyna w postępowaniu;
- pomaganie uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności;
- sprawdzanie stopnia zrozumienia wprowadzanego materiału;
- zmniejszanie materiału przepisywanego z tablicy do zeszytu;
- skracanie prac domowych;
- wydłużanie czasu odpowiedzi;
- konsekwencja w działaniu.

6. Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych u uczniów z autyzmem

- uwzględnianie trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy ucznia z tekstem;
- kontrolowanie stopnia rozumienia czytanych tekstów i poleceń podczas samodzielnej pracy; ucznia z tekstem, wspomaganie ucznia przez czytanie u fragmentów poleceń;
- sprawdzanie rozumienia treści zadań i poleceń i w razie problemu udzielanie odpowiedniej pomocy;
- umożliwianie uczniowi wyboru: przeczytania tekstu po cichu lub głośno i opowiedzenia treści;

Wszystkie sprawy sporne nie ujęte w PZO z biologii, geografii, przyrody rozstrzygane będą zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania za-

wartymi w Statucie Szkoły na posiedzeniach Zespołu Przedmiotowego po konsultacjach z innymi nauczycielami przyrody, biologii i geografii, ewentualnie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.